

УПАЧВх. №288/26.08.2015г.

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Лейла Крайджикова, доктор

на дисертационен труд на тема:

**“Рехабилитация на болни с остър миокарден инфаркт и проведена
първична перкутанна интервенция”,**

представен от Тания Николаева Мегова

**за присъждане на образователна и научна степен “ДОКТОР”
в професионално направление 7.4. Обществено здраве,
по научната специалност**

**„Теория и методика на физическото възпитание и спортната
тренировка (вкл. методика на лечебната физкултура)”**

Научен ръководител: доц. Иван Мазнев, д.м.

Световната здравна организация поставя проблема за духовното и физическото здраве на човека като основен проблем в съвременния свят. Нарушеният здравен статус на населението предизвиква социални и икономически проблеми както за самия индивид, така и за цялото общество.

Сърдечно-съдовите заболявания са най-честата причина за смърт в световен мащаб, като се очаква тази тенденция да се запази до 2030 година. Това прави темата на дисертационния труд за рехабилитация на болни с остър миокарден инфаркт (ОМИ) много актуална и интересна за теорията и практиката на медицинската рехабилитация.

В представената от докторант Тания Николаева Мегова научна разработка с обем 133 стандартни машинописни страници са включени библиография от 158 литературни източника (14 на кирилица и 144 на латиница) и 7 приложения (16 страници). Трудът е отлично онагледен с 59 фигури и 40 таблици, 18 от които включени в приложенията.

Структурата на дисертационния труд отговаря на изискванията за този вид научни разработки и включва увод, литературен обзор, две глави, посветени на проведеното научно изследване, последвани от изводи и препоръки.

В *увода* се разглеждат разпространението, основните проблеми при лечението на ОМИ в световен мащаб и значението на рехабилитацията за подобряване на качеството на живот на тези болни.

В *глава I „Литературен обзор“* на 41 страници се разкриват проучванията на различни автори за историческото развитие на кардиорехабилитацията и значението ѝ за подобряване на прогнозата и качеството на живот на болните с миокарден инфаркт с елевация на ST сегмента. Прави впечатление правилната интерпретация на научните данни с оглед значението им за аналитично насочване на методите за кардиорехабилитация и обосноваване на ефекта от прилаганите средства в различните фази на възстановяване след остър инфаркт на миокарда и проведена първична перкутанна интервенция. Литературният обзор завършва с кратко, но съдържателно заключение, което дава възможност за извеждане на правилна работна хипотеза.

В *глава II* точно и правилно са формулирани целта и допълващите я шест задачи. Те са конкретни и ясни. Напълно са реализирани с проведените изследвания и са в логическа връзка с направените изводи.

Наблюдението е проведено в периода 2013 – 2014 година в Специализирана болница за активно лечение по кардиология – гр. Плевен.

Контингентът от 111 пациенти с ОМИ със ST елевация (46 с преден и 65 с долен) на средна възраст 61,32 години е избран въз основа на точни критерии, добре описан и анализиран. Разпределен е в три групи:

- 46 пациенти с проведена перкутанна интервенция до 12-ия

час;

- 51 пациенти интервенирани след 12-ия час;
- 14 пациенти без перкутанна интервенция.

Сърцевината на дисертационния труд е методиката на рехабилитационната програма, която е напълно съобразена с принципите и съвременните тенденции на кардиорехабилитацията. Квалификацията и дългогодишният опит на докторантката са ѝ позволили да изгради работата си върху правилна постановка и което е ценно – да се вгражда в рамките на нейната компетентност.

Продължителността, целта, задачите, приложените средства и методичните указания на рехабилитацията за всеки период са описани точно и ясно. Представени са рехабилитационните процедури с отделните им части, упражненията в които са добре подбрани и потвърждават компетентността на докторантката. Те водят до комплексно повлияване на изследвания контингент, дават възможност за методически правилно дозиране, развитие и усложняване на кардиорехабилитационния процес.

Интензивността на натоварването при всяка процедура се контролира чрез артериалното кръвно налягане, сърдечната честота и наличието на субективни оплаквания (стенокардна симптоматика, чувство на задух и умора). Конкретизирани са показанията за прекратяване на процедурата, както и противопоказаните упражнения, които биха влошили състоянието на пациента.

Към приносите на дисертационния труд можем да отнесем и даваните на болния указания за двигателната му активност в домашни условия, препоръките за здравословно хранене и обучението за самостоятелно отчитане на хемодинамичните показатели.

В глава III „Резултати и обсъждане“ са представени и дискутирани данните от изследваните показатели. Обработени са прецизно и с професионална компетентност. Представени са коректно в таблици и графики, последвани от обективен и професионален анализ. Статистическите параметри са приложени вярно и научно издържано. Интерпретирани са точно и показват, че приложената програма за кардиорехабилитация води до бързо възстановяване и възможност за пълноценно изпълнение на дейности от ежедневието. Болните с първична перкутанна интервенция, проведена до 12-ия час от началото на инфаркта, демонстрират по-добра адаптация на сърдечносъдовата система към физически натоварвания в сравнение с интервенираните след 12-ия час и консервативно лекуваните.

На базата на получените резултати са формулирани шест *извода* и пет *препоръки*. Те обективно отразяват представения фактически материал, произтичат от проведеното изследване и представляват негов логичен завършек.

Считам, че по-съществени *приноси* на дисертационния труд, представен от Таня Мегова са:

- разработена и апробирана е авторска методика за вътреболнична и извънболнична рехабилитация след остър миокарден инфаркт и проведена първична перкутанна интервенция;
- потвърждаване на оптималния срок за извънболнична кардиорехабилитация и на ниския риск от провеждането ѝ след ОМИ;
- доказване на зависимостта между рехабилитационния потенциал и провеждане на първична перкутанна интервенция в препоръчителните срокове.

Авторефератът е изработен в съответствие с изискванията и отразява правилно основните части на дисертационния труд.

Таня Николаева Мегова има 3 научни публикации, свързани с темата на дисертацията. Те достатъчно добре популяризират проблемите и резултатите от представената научна разработка.

В заключение бих искала да изразя убеждението си, че представеният дисертационен труд на тема "Рехабилитация на болни с остър миокарден инфаркт и проведена първична перкутанна интервенция" е резултат на задълбочена теоретична и практическа професионална подготовка. Той напълно отговаря на изискванията за получаване на ОНС "Доктор".

Имайки пред вид дългогодишния професионален опит на докторантката, авторския принос на представената за рецензиране дисертация с високи научно-практически достойнства и въз основа на изтъкнатите по-горе приноси, декларирам моята лична подкрепа и предлагам на уважаемите членове на научното жури към Факултет „Кинезитерапия, туризъм и спортна анимация“ при НСА „Васил Левски“ да гласуват за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ на Таня Николаева Мегова в професионално направление 7.4. Обществено здраве, научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. методика на лечебната физкултура)“.

25. 08. 2015 г.

Рецензент:

/проф. Л. Крайджикова, доктор/

